

Sygn. akt IV CSK 139/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak (przewodniczący)

SSN Anna Kozłowska

SSN Marta Romańska (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Jóskowiak

w sprawie z powództwa A. z siedzibą w G. (Szwecja)

przeciwko P. S.

o nakazanie,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej

w dniu 22 lutego 2019 r.,

skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 19 października 2017 r., sygn. akt V ACa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok w pkt. II - IV i sprawę przekazuje
Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania i
orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód - A. w G. (Szwecja) na podstawie art. 296 ust. 1 i art. 286 w zw. z art. 296 ust. 2 pkt 1-3 i art. 155 ust. 1-3 ustawy z 30 czerwca 2000 r. - Prawo

własności przemysłowej (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 776, dalej jako „p.w.p.”) oraz art. 18 ust. 1 w zw. z art. 10 ust. 1 i art. 3 ust. 1 ustawy z 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 419, dalej jako „u.z.n.k.”) - wniósł o: 1) nakazanie pozwanemu P. S. zaniechania naruszeń praw ochronnych na słowny znak towarowy „S.”, zarejestrowany w Urzędzie Patentowym RP pod numerem R - (...)1 oraz na słowno-graficzny znak towarowy „S.”, przedstawiający napis S., kreślony czcionką fantazyjną, pod którym znajduje się schematyczny rysunek łożyska, zarejestrowany w Urzędzie Patentowym RP pod numerem R - (...)7, tj. działań polegających na składowaniu, oferowaniu, wprowadzaniu do obrotu, imporcie i eksporcie oraz reklamie łożysk, w tym ich opakowań, bezprawnie opatrzonych oznaczeniami identycznymi z co najmniej jednym z powyższych znaków towarowych lub oznaczeniami zawierającymi skrót „S.” pisany dowolną czcionką; 2) nakazanie pozwanemu zaniechania naruszeń praw ochronnych na powyższe znaki towarowe polegających na wprowadzaniu do obrotu oryginalnych łożysk S. bez opakowań; 3) nakazanie pozwanemu zaniechania naruszeń praw ochronnych na powyższe znaki towarowe polegających na wprowadzaniu do obrotu nieoryginalnych łożysk S. w opakowaniach, na których bezprawnie został umieszczony co najmniej jeden ze znaków towarowych powoda lub opatrzonych oznaczeniami zawierającymi skrót „S.” pisany dowolną czcionką; 4) nakazanie pozwanemu zniszczenia konkretnie wskazanych łożysk i opakowań stanowiących jego własność oraz łożysk przestarzałych, znajdujących się w depozycie Wydziału do Walki z Przestępczością Gospodarczą Komendy Miejskiej Policji (KMP) w B.; 5) nakazanie pozwanemu zamieszczenia na jego koszt, w dwóch kolejnych wydaniach ogólnopolskiego dziennika „G.”, dziennika „R.” i dziennika „P.” (tj. łącznie 6 razy), na jednej z trzech pierwszych stron bez ogłoszeń, ogłoszenia o wielkości co najmniej ½ strony, sformatowanego przy pomocy czcionki o rozmiarze co najmniej 12 pkt, o treści: „P. S. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Agencja Handlowo - Usługowa T. w B. przyznaje, że dokonywał obrotu łożyskami bezprawnie opatrzonymi znakami towarowymi zarejestrowanymi na rzecz A., tj. słownym i słowno-graficznym znakiem towarowym S., oraz oryginalnymi, lecz nie nadającymi się do obrotu łożyskami S., czym naruszył prawa ochronne na znaki towarowe oraz zasady uczciwej konkurencji. P.

S. w związku z tym przeprasza przedsiębiorstwo A. i jego klientów oraz zobowiązuje się nie podejmować działań naruszających prawa tego przedsiębiorstwa w przyszłości.” w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia; 6) zezwolenie na opublikowanie przez powoda ogłoszenia o powyższej treści na koszt pozwanego w wypadku, gdyby pozwany nie wykonał orzeczenia.

Pozwany P. S. wniósł o oddalenie powództwa, a ponadto nakazanie powodowi zamieszczenia na własny koszt, w trzech kolejnych wydaniach ogólnopolskich dzienników: „G.”, „R.”, „P.” (tj. łącznie 9 razy), na jednej z trzech pierwszych stron bez ogłoszeń, ogłoszenia o wielkości co najmniej ½ strony, sformatowanego przy pomocy czcionki co najmniej 12 punktów, zawierającego oświadczenie, o którym mowa w art. 22 u.z.n.k. o treści: „A. przeprasza P. S., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Agencja Handlowo - Usługowa T. za złożenie oczywiście bezzasadnego powództwa z tytułu nieuczciwej konkurencji, którego przedmiotem było naruszenie praw ochronnych na znaki towarowe S.”, w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku oraz o zezwolenie na opublikowanie tego ogłoszenia na koszt powoda, gdyby ten nie wykonał orzeczenia.

Prawomocnym postanowieniem z 9 września 2011 r. Sąd Okręgowy zabezpieczył w sprawie dowody w postaci łożysk lub opakowań łożysk.

Wyrokiem z 6 maja 2016 r. Sąd Okręgowy w B.: 1) nakazał pozwanemu zamieszczenie na własny koszt w wydaniach ogólnopolskiego dziennika „R.” i dziennika „P.” ogłoszenia o wielkości co najmniej ½ strony, sformatowanego przy pomocy czcionki o rozmiarze co najmniej 12 punktów, o treści: „P. S. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Agencja Handlowo-Usługowa T. w B. przyznaje, że dokonywał obrotu łożyskami bezprawnie opatrzonymi znakami towarowymi zarejestrowanymi na rzecz A., tj. słownym i słowno-graficznym znakiem towarowym S.; oraz oryginalnymi, lecz nienadającymi się do obrotu łożyskami S., czym naruszył prawa ochronne na znaki towarowe oraz zasady uczciwej konkurencji. P. S. w związku z tym przeprasza przedsiębiorstwo A. i jego klientów oraz zobowiązuje się nie podejmować działań naruszających prawa tego przedsiębiorstwa w przyszłości.” w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia; 2) zezwolił powodowi na opublikowanie powyższego ogłoszenia

na koszt pozwanego, gdyby ten nie wykonał orzeczenia; 3) nakazał pozwanemu zniszczenie łożysk o wyszczególnionych numerach; 4) oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Sąd Okręgowy ustalił, że powód jest obecnie największym na świecie producentem łożysk tocznych, opraw i smarów łożyskowych. Posiada 110 fabryk w 28 państwach (w tym w Polsce). Działa od 1907 r., obecnie w 130 krajach, posiada własne instytuty badawcze, wprowadza na rynek nowe standardy i typy łożysk tocznych. Jego produkty są oferowane na terytorium Polski nieprzerwanie od 1923 r. i powszechnie cieszą się bardzo dobrą renomą, a marka S. jest rozpoznawana przez polskich klientów. Łożyska produkowane przez powoda są sprzedawane na terenie całej Polski głównie przez sieć autoryzowanych dystrybutorów przemysłowych, którzy zamawiają towary w centrach dystrybucji S. znajdujących się głównie w Belgii, Szwecji, Niemczech, Włoszech i Francji. Udział łożysk S. na polskim rynku szacuje się na ok. 30% w ujęciu wartościowym.

Do oznaczania swoich produktów powód używa wielu słownych i słowno - graficznych znaków towarowych, zarejestrowanych jako znaki krajowe w trybie rejestracji międzynarodowej oraz jako znaki wspólnotowe. Powód jest w szczególności uprawniony z rejestracji znaku towarowego S., zarejestrowanego przez Urząd Patentowy RP pod nr R-(...)1 oraz słowno-graficznego znaku towarowego S., zarejestrowanego przez Urząd Patentowy RP pod nr R-(...)7. Oba znaki zarejestrowane są dla towarów w klasach 4, 6, 7, 9, 12, w tym łożysk do pojazdów, objętych klasą 7 klasyfikacji nicejskiej. Znak słowno-graficzny przedstawia napis S. kreślony czcionką fantazyjną, pod którym znajduje się schematyczny rysunek łożyska, oba w białym kolorze, umieszczone na niebieskim kwadratowym polu, którego podstawę stanowi czerwony szeroki pas. Powód udzielił licencji na korzystanie ze znaków towarowych S. na terenie Polski spółkom S. SA i S. sp. z o.o.

Na łożyskach produkowanych przez powoda znajduje się znak S. wykonany metodą trawienia lub laserową, a na starszych łożyskach - metodą wytłaczania lub grawerowania. Opakowania łożysk mają charakterystyczną niebiesko-czerwoną kolorystykę i umieszczony w centralnym miejscu znak towarowy S., w którym aktualnie nie występuje schematyczny wizerunek łożyska.

Dla ustalenia oryginalności produktów powoda niezbędna jest wiedza specjalistyczna, którą nie dysponują inne osoby niż upoważnione przez niego. Obecnie nie ma w Polsce podmiotu uprawnionego do kontroli oryginalności łożysk powoda. Powód wprowadził specjalny system znakowania opakowań. Weryfikacja znaku nasyczonego substancją chemiczną wymaga specjalnego czytnika i porównania z dokumentacją techniczną, dostępu do bazy kodów, bądź np. zdjęcia blaszki ochronnej.

Pozwany od 1991 r. pod nazwą Agencja Handlowo - Usługowa „T.” w B. prowadzi sprzedaż łożysk pochodzących od różnych przedsiębiorców, w tym opatrzonych znakami towarowymi S.. Pozwany zwracał się do powoda o udzielenie informacji niezbędnych do skutecznej weryfikacji oryginalności zakupionych łożysk i o przeszkolenie w tym zakresie jego pracowników. Powód oświadczył, że nie świadczy usług polegających na weryfikacji oryginalności łożysk i nie prowadzi szkoleń.

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej pozwany 14 maja 2008 r. sprzedał M. sp. z o.o. w W. 84 sztuki łożysk, których opakowania były opatrzone oznaczeniem identycznym ze słownym i słowno-graficznym znakiem towarowym S.. Na łożyskach znajdował się znak towarowy S. odcisnięty w metalu.

W toku wszczętego przez Prokuraturę Rejonową B. postępowania karnego dokonano przeszukań w magazynach pozwanego, w trakcie których ujawniono wiele tysięcy łożysk. Zajęte łożyska i opakowania zostały 24 i 27 czerwca 2008 r. zabezpieczone w magazynach w B. przy ul. W. i w B. przy ul. P., a następnie oddane na przechowanie P. P. - przedstawicielowi powoda, celem szczegółowej analizy pod kątem oryginalności. 5 czerwca 2009 r. P. P. zajął na piśmie stanowisko, że pomiędzy łożyskami zabezpieczonymi w czerwcu 2008 r. a przekazanymi mu do zbadania, są rozbieżności wskazujące na ich podmianę, gdyż część łożysk i opakowań jest oryginalna, lecz podmieniona, a część - podrobiona.

Postępowanie przygotowawcze dotyczące wprowadzania do obrotu podrobionych łożysk zostało umorzone postanowieniem prokuratora z 5 lutego 2010 r., w uzasadnieniu którego prokurator stwierdził, że pozwany nabywając łożyska oznaczone znakami towarowymi firmy S. nie miał świadomości,

iż są podrobione. 19 października 2010 r. Sąd Rejonowy orzekł przepadek części łożysk, których dotyczy żądanie pozwu i ich opakowań. Umorzone zostało także postępowanie przygotowawcze w sprawie podmiiany zabezpieczonych łożysk.

Pozwany dokonywał obrotu łożyskami opatrzonymi bezprawnie znakami towarowymi zarejestrowanymi na rzecz powoda oraz oryginalnymi, lecz nienadającymi się do obrotu łożyskami S. 10 stycznia 2008 r. pozwany sprzedał A. A., prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą W. s.c. cztery sztuki łożysk, po których dostarczeniu do finalnego odbiorcy okazało się, że łożyska te nie są oryginalnymi produkowanymi przez S. Dochodzenie w sprawie wprowadzania tych łożysk do obrotu zostało umorzone postanowieniem Prokuratora Rejonowego B. z 26 lipca 2010 r. wobec braku znamion czynu zabronionego.

10 czerwca 2009 r. pozwany sprzedał łożyska do J. SA. Pismem z 16 lipca 2009 r. spółka ta złożyła pozwanemu reklamację odnośnie 4 sztuk łożysk, zarzucając, że dwa z nich są „oryginalne, ale bardzo stare”, zaś zastrzeżenia co do pozostałych dwóch dotyczyły nieoryginalnego opakowania i złego oznaczenia. Pismem z 20 października 2009 r. powód złożył do Prokuratury Rejonowej w J. wniosek o ściganie i ukaranie pozwanego, jako sprawcy dokonywania obrotu łożyskami oznaczonymi podrobionymi znakami towarowymi zastrzeżonymi na rzecz S. i przestępstwa z art. 305 ust. 1 p.w.p. Postępowanie przygotowawcze w tej sprawie zostało umorzone postanowieniem z 14 września 2010 r. wobec braku znamion czynu zabronionego.

4 listopada 2008 r. powód wystąpił do pozwanego o zaprzestanie naruszeń jego praw. Strony prowadziły negocjacje, które zostały przerwane.

W toku procesu Komisja Europejska nałożyła na powoda karę finansową z tytułu udziału w latach 2004-2011 w zмовie cenowej dotyczącej uzgadniania polityki cenowej w stosunku do klientów z branży motoryzacyjnej, celem przerzucania na nich skutków wzrostu cen stali na terenie całego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Sąd Okręgowy uznał, że znaki towarowe powoda są znakami renomowanymi. W odniesieniu do takich znaków towarowych przesłanką zastosowania art. 132 ust. 2 pkt 3 i art. 296 ust. 2 pkt 3 p.w.p. nie jest istnienie prawdopodobieństwa powstania konfuzji, a wystarcza jedynie możliwość samego

skojarzenia innego znaku ze znakiem renomowanym zarejestrowanym wcześniej.

W sprawie ma zastosowanie art. 296 p.w.p., gdyż pozwany wprowadzał do obrotu towary nie pochodzące od powoda, a oznaczone znakiem towarowym, na który powodowi przysługuje prawo ochronne. Z przeprowadzonej w sprawie opinii biegłego, opracowanej na podstawie oględzin zbiorów łożysk zdeponowanych w depozycie KMP w B., magazynie J. P. oraz depozycie Sądu Rejonowego w B., wynika, że na 1877 zajętych u pozwanego łożysk poddanych oględzinom, 75 stanowiło łożyska „nieoryginalne” (w tym 73 podróbki), co stanowi prawie 4% ogółu badanych łożysk. Łożyska te nie zostały wyprodukowane przez powoda, jednak ich nieznanemu producentowi chciało, aby wyglądały tak, jak wyprodukowane przez powoda. Wśród badanych łożysk wyprodukowanych przez powoda znajdowały się łożyska przestarzałe. Opakowania łożysk są w stanie utrudniającym ocenę ich oryginalności, ale ocena ta nie jest także możliwa z uwagi na brak informacji co do znakowania opakowań przez powoda. Opakowania zajęte w magazynach pozwanego nie mogą być uznane za podrobione.

Pozwany nie jest tylko „uczestnikiem obrotu”, lecz podmiotem „wprowadzającym do obrotu” nieoryginalne łożyska, gdyż powszechnie przyjmuje się, że „wprowadzaniem do obrotu” są wszelkie czynności prawne i faktyczne, skutkiem których jest stworzenie osobom trzecim choćby samej możliwości korzystania z towarów. Z kolei „oferowanie” jest szerokim pojęciem, nieograniczonym do czynności prawnej składania oferty w rozumieniu kodeksu cywilnego. Posłużenie się przez ustawodawcę w art. 305 p.w.p. pojęciem „wprowadzenia do obrotu” nie oznacza, że czynność ma być wyłącznie „czynnością jednorazową”. Pozwany nie wykazał, żeby wszystkie łożyska objęte sporem nabył od autoryzowanych dystrybutorów, co zresztą także nie gwarantowało oryginalności towaru. Autoryzowani dystrybutorzy nie mają bowiem obowiązku zaopatrywać się wyłącznie u powoda.

Pozwany, w którego siedzibie zabezpieczono nieoryginalne łożyska pochodzące od nieznanego producenta, a oznaczone znakiem towarowym powoda, dopuścił się naruszenia, o którym mowa w art. 296 ust. 2 i 3 p.w.p. Jego działanie wypełnia też znamiona czynu nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 ust. 1 i art. 10 u.z.n.k.

Sąd Okręgowy uwzględnił żądanie powoda o złożenie przez pozwanego oświadczenia służącego usunięciu skutków niedozwolonych działań z odwołaniem się do art. 18 ust. 1 pkt 3 u.z.n.k., który jest podstawą dla takiego roszczenia. Uznał jednak, że wystarczające będzie jednokrotne opublikowanie żądanej treści oświadczenia w dwóch dziennikach ogólnopolskich.

Na podstawie art. 286 p.w.p., Sąd Okręgowy nakazał pozwanemu zniszczenie konkretnych łóżysk, gdyż są to łóżyska nieoryginalne, oznaczone znakiem towarowym powoda bez jego zgody.

W pozostałym natomiast zakresie Sąd Okręgowy powództwo oddalił. Znaczna część wymienionych w pozwie łóżysk została bowiem zniszczona w związku z wykonaniem postanowienia Sądu Rejonowego w B. z 19 października 2010 r. o przepadku części łóżysk i ich opakowań, a część łóżysk została zwrócona pozwanemu. Aktualnie przedmiotem sporu pozostały jedynie próbki różnych rodzajów łóżysk i ich opakowań, a sam powód nie jest w stanie dokładnie określić ich ilości.

Sąd Okręgowy nie uwzględnił żądania powoda dotyczącego nakazania pozwanemu zaniechania naruszeń przysługujących mu praw ochronnych na słowne znaki towarowe, tj. działań polegających na składowaniu, oferowaniu, wprowadzaniu do obrotu, imporcie, eksporcie, reklamie łóżysk, w tym ich opakowań, bezprawnie opatrzonych oznaczeniami identycznymi z co najmniej jednym ze znaków towarowych powoda, oryginalnych łóżysk S. w opakowaniach, na których bezprawnie został umieszczony co najmniej jeden ze znaków towarowych powoda oraz oryginalnych łóżysk powoda bez opakowań. Uznał to żądanie za nieprawidłowe z punktu widzenia żądanej ochrony, gdyż jego uwzględnienie prowadziłoby do powtórzenia obowiązujących zakazów ustawowych.

Wyrokiem z 19 października 2017 r. Sąd Apelacyjny w (...) w uwzględnieniu apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego z 6 maja 2016 r., zmienił ten wyrok w pkt 1, 2 i 3 w ten sposób, że powództwo oddalił oraz oddalił wywiedzioną od niego apelację powoda.

Sąd Apelacyjny dodatkowo ustalił, że 24 i 27 czerwca 2008 r. w magazynach pozwanego miało miejsce przeszukanie z udziałem funkcjonariuszy Policji, pracownika powoda P. P. i pracownika pozwanego M.H. Znalezione łóżyska

i opakowania wyszczególnione w opisie, które zabezpieczono w zanikniętych na klucz i oplombowanych pomieszczeniach pozwanego. Podczas przeszukania magazynów dokonano jedynie sprawdzenia opakowań za pomocą czytnika pochodzącego od powoda, nie sprawdzano natomiast towaru znajdującego się w tych opakowaniach. Zabezpieczone wraz z opakowaniami łożyska zostały oddane na przechowanie pozwanemu.

2 grudnia 2008 r. w obecności funkcjonariuszy Policji oraz P. P. i M.H. dokonano oględzin pomieszczeń magazynowych pozwanego. Drzwi nie nosiły żadnych śladów uszkodzeń plomby i były zamknięte na klucz. Po ponownym przeliczeniu i spisaniu, cały zabezpieczony towar został przewieziony samochodem wynajętym przez powoda do KMP w B. W protokole omówiono skreślenia dokonane w spisie zabezpieczonych rzeczy, stwierdzając, że w trakcie spisywania łożysk znajdujących się w pomieszczeniach nie przeprowadzono ich sprawdzenia czytnikiem umożliwiającym weryfikację, nie sprawdzono kodów paskowych oraz dat produkcji. 9 grudnia 2008 r. w pomieszczeniach KMP w B. dokonano oględzin łożysk, które zostały tam przewiezione z pomieszczeń pozwanego. W oględzinach uczestniczył P. P. oraz G.L. Drzwi pomieszczenia otwarto kluczem oraz zerwano plombę. Weryfikacji dokonywano czytnikiem kodu kreskowego. Podczas weryfikacji okazało się, że protokół zabezpieczenia rzeczy zawiera błędy co do ilości sztuk oraz oznaczenia zabezpieczonych łożysk. Oględziny były kontynuowane 10 i 11 grudnia 2008 r. Sporządzony został protokół weryfikacji rzeczy zabezpieczonych w magazynie pozwanego i odebranych przez policję. Wskazano w nim, które z zabezpieczonych przedmiotów będą zabrane z pomieszczeń KMP w B.

Postanowieniem z 20 kwietnia 2009 r. w sprawie 2 Ds (...)/08 Prokurator Prokuratury Rejonowej B. w B. uznał zabezpieczone łożyska oraz opakowania za dowody rzeczowe, ponadto część łożysk polecił zwrócić pozwanemu, bowiem były oryginalne. Łožyska uznane za podrobione przez eksperta powoda P. P. zostały przez niego zabrane do dalszych badań.

Pismem z 20 lutego 2009 r. powód zawiadomił o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 300 § 2 k.k. lub z art. 239 § 1 k.k., uznając, że większość zabezpieczonych w magazynie pozwanego towarów została usunięta, a w ich miejsce pojawiły się nowe towary, będące oryginalnymi odpowiednikami

zabezpieczonych wcześniej próbek. Część łożysk, co do których powstała wątpliwość, komu należy je wydać, bowiem niewątpliwie zostały podmienione w trakcie przechowywania, została złożona do depozytu sądowego, a część łożysk oryginalnych została zwrócona pozwanemu. Postanowieniem z 17 listopada 2010 r. orzeczono o przechowywaniu łożysk w magazynie KWP w B. do 2 grudnia 2018 r., tj. do czasu przedawnienia karalności przestępstwa.

Postanowieniem z 30 stycznia 2010 r. w sprawie 2 Ds (...)/08 rozstrzygnięto o tym, które łożyska jako dowody rzeczowe mają być przechowywane w depozycie KMP w B. (164 pozycje), a które jako oryginalne należy zwrócić pozwanemu (242 pozycje).

24 lutego 2009 r. P. P. odebrał łożyska z KMP w B. za pokwitowaniem do analizy. Zawiózł je do magazynu w Ł., następnie część z tych łożysk przewiózł do siedziby powoda na ul. P. 4 maja 2009 r. pełnomocnik powoda powiadomił organy procesowe, że opinia w sprawie oryginalności łożysk pobranych przez P. P. nie została jeszcze sporządzona, łożyska te zostały przesłane do weryfikacji do poszczególnych zakładów powoda, w których dany produkt został wyprodukowany, tj. do Francji, Niemiec i Chin. 5 czerwca 2009 r. P. P. sporządził ekspertyzę techniczną dotyczącą łożysk i opakowań opatrzonych znakiem S. Następnie ekspertyzę tę uzupełnił w oparciu o wewnętrzną dokumentację powoda objętą tajemnicą przedsiębiorstwa. 13 października 2009 r. P. P. zwrócił łożyska do KMP w B.

Postanowieniem z 28 stycznia 2010 r. uznano za dowody rzeczowe i postanowiono przechowywać w depozycie Wydziału do Walki z Przestępczością Gospodarczą KMP w B. łożyska i ich opakowania wyszczególnione w tym postanowieniu.

Postanowieniem z 5 lutego 2010 r. umorzono śledztwo w sprawie oznaczenia podrobionymi znakami towarowymi firmy S. w celu wprowadzenia do obrotu zabezpieczonych u pozwanego łożysk i opakowań, oraz w sprawie usiłowania wprowadzenia do obrotu przez pozwanego łożysk i opakowań z podrobionymi znakami towarowymi firmy S. Dowody rzeczowe w postaci łożysk i opakowań polecono przechowywać w depozycie Wydziału do Walki z Przestępczością Gospodarczą KMP w B., a następnie wystąpić o ich przepadek,

natomiast część łożysk wyłączono do innego postępowania. W uzasadnieniu wskazano, że fakt oznaczenia zabezpieczonych łożysk i opakowań podrobionymi znakami towarowymi powoda ustalono wyłącznie w oparciu o stanowisko pokrzywdzonego, zwłaszcza jego przedstawiciela P. P., natomiast nie badano ich oryginalności poprzez opinię biegłego. Sąd Rejonowy w B. postanowieniem z 19 października 2010 r. orzekł przepadek łożysk zabezpieczonych jako dowody rzeczowe w sprawie 4 Ds (...)/09.

Z uwagi na postępowanie w niniejszej sprawie, Prokurator Prokuratury Rejonowej B. w B. 16 listopada 2010 r. zarządził wydanie powodowi po dwie sztuki każdego rodzaju łożysk wyszczególnionych w postanowieniu z 28 stycznia 2010 r. z obowiązkiem przechowywania i zastrzeżeniem zwrotu. Zostało ono uchylone zarządzeniem z 6 grudnia 2010 r.

Po wydaniu przez Sąd Okręgowy w B. postanowienia z 9 września 2012 r. w przedmiocie zabezpieczenia dowodów, 24 lutego 2012 r. komornik sądowy J. K. zajął u pozwanego różne rodzaje łożysk, które następnie oddał pod dozór J. P.

Sąd Apelacyjny nie zaakceptował ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego, że pozwany dokonywał obrotu łożyskami bezprawnie opatrzonymi znakami towarowymi powoda oraz że pozwany dostarczył świadkowi A. A. nieoryginalne łożyska. W pozostałym zakresie podzielił ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego i uczynił je podstawą również swojego rozstrzygnięcia.

Sąd Apelacyjny stwierdził, że ingerencja w towar opatrzony znakiem towarowym może w praktyce przybierać trzy postaci: dotyczyć towaru jako takiego, samego znaku lub opakowania. Powód w niniejszej sprawie dochodził ochrony w zakresie ingerencji w jego znak towarowy umieszczony zarówno na produkcie, jak i na jego opakowaniu. Z powołaniem się na przepis art. 296 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 155 ust. 3 p.w.p. domagał się ochrony również w zakresie tych łożysk, które były oryginalne, ale przestarzałe. Z art. 18a u.z.k. wynika wprawdzie, że ciężar dowodu prawdziwości oznaczeń lub informacji umieszczanych na towarach albo ich opakowaniach lub wypowiedzi zawartych w reklamie spoczywa na osobie, której zarzuca się czyn nieuczciwej konkurencji związany z wprowadzeniem w błąd, ale samo zarzucenie stosowania mylącego oznaczenia nie może przerzucić ciężaru dowodu na pozwanego, któremu w pozwie zarzucane jest popełnienie tego czynu

niedozwolonego. Warunkiem udzielenia powodowi ochrony było wykazanie przez niego, na zasadach ogólnych określonych w art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c., że pozwany naruszył jego prawo ochronne na znak towarowy oraz dopuścił się czynu nieuczciwej konkurencji tj., że łożyska i opakowania odebrane od pozwanego 2 grudnia 2008 r. z jego magazynu nie były oryginalne lub były przestarzałe. Dopiero wówczas mógł być zastosowany art. 18a u.z.n.k. Zarzuty niewsparte dowodami nie mogą uruchomić mechanizmów stworzonych przez art. 18a u.z.n.k.

Na dowód wprowadzenia przez pozwanego do obrotu łożysk pochodzących od innych producentów, a bezprawnie opatrzonych znakiem towarowym powoda oraz przestarzałych, powód przedstawił ekspertyzę sporządzoną przez własnego eksperta P. P. Ekspertyza ta została sporządzona po zabraniu spornych łożysk i opakowań z miejsca, w którym zostały zabezpieczone. Skoro zabezpieczony towar został wydany stronie bezpośrednio zainteresowanej wynikiem postępowania w celu jego zbadania, to obecnie nie można w sposób kategoryczny uznać, że zwrócony przez eksperta powoda towar jest tym samym, który podlegał zabezpieczeniu w magazynach powoda w czerwcu 2008 r. Ani ekspertyza P. P., ani opinia biegłego nie mogą stanowić wprost dowodu na okoliczność, że znajdujące się w obrocie w czerwcu 2008 r. towary, zabezpieczone u pozwanego w jego magazynach, są tymi, które w swojej ekspertyzie oraz opinii opisali P. P. i biegły sądowy M. S. W czerwcu 2008 r. nie doszło do zbadania oryginalności łożysk zabezpieczonych w pomieszczeniach magazynowych pozwanego. Badaniu przez P. P. podlegały tylko opakowania i założono, że skoro są one nieoryginalne, to w nich będą się znajdowały nieoryginalne łożyska. To założenie jest zbyt daleko idące, aby przypisać pozwanemu popełnienie deliktu nieuczciwej konkurencji oraz naruszenia prawa ochronnego powoda na znak towarowy. 2 grudnia 2008 r., kiedy P. P. wraz z funkcjonariuszami policji przybył do magazynów pozwanego w celu zabrania zabezpieczonego towaru również nie dokonano jego sprawdzenia pod kątem oryginalności zarówno co do pudełek, jak przede wszystkim co do łożysk, których dotychczas nie sprawdzono.

Powód w uzasadnieniu pozwu stwierdził, że pozwany podmienił zabezpieczony towar pomiędzy czerwcem a grudniem 2008 r., co nie zostało poparte żadnym dowodem, a prowadzone w tej sprawie dochodzenie zostało przez

Prokuraturę umorzone, sprawca tego czynu dotychczas nie został ujawniony.

Przez zabranie towaru z miejsca jego zabezpieczenia powód pozbawił się możliwości uznania go za źródło wiarygodnych ustaleń faktycznych. Zabezpieczony towar nie stanowił rzeczy oznaczonych co do tożsamości, oznaczenia numeryczne łożysk dotyczą określonych typów produkowanych seryjnie. Zabezpieczony towar był nie tylko zabrany z pomieszczeń KMP B., ale przewożony następnie w różne miejsca w Polsce, następnie wysyłany do fabryk powoda położonych w różnych państwach na świecie, m.in. do Francji, Niemiec, Chin. W tych okolicznościach trudno obecnie ocenić, czy towar, który powrócił do pomieszczeń KMP w B. 13 października 2009 r., był tym, który zabezpieczono w czerwcu 2008 r. w magazynach pozwanego. W protokołach dotyczących zabezpieczonego towaru pojawiały się liczne nieścisłości odnoszące się zarówno do oznaczenia, jak i jego ilości. Wątpliwości budzi również to, kto był autorem ekspertyz złożonych przez powoda, skoro to nie P. P. badał towar, ale nieustalone osoby w fabrykach powoda w różnych krajach na świecie. Obie ekspertyzy P. P., jak i opinia biegłego M. S. zostały sporządzone po zabraniu przez bezpośrednio zainteresowanego wynikiem postępowania powoda towarów do siebie na wiele miesięcy, podczas których towar ten podlegał przemieszczaniu zarówno w kraju, jak i na świecie. Opinia biegłego co do pewnych łożysk pozostaje w sprzeczności z ekspertyzą P. P., bowiem P. P. uznał określone łożysko za oryginalne, a biegły za nieoryginalne. Zabezpieczone u pozwanego w toku zajęcia komorniczego łożysko nr (...)/0 zostało pozwanemu pierwotnie wydane przez Prokuraturę jako oryginalne, jako takie ocenił je również P. P., natomiast biegły uznał je za nieoryginalne, a Sąd Okręgowy nakazał jego zniszczenie. W ocenie Sądu Apelacyjnego brak było podstaw do uzupełniania postępowania dowodowego w tym zakresie na etapie odwoławczym, skoro zarówno ekspertyzy, jak i opinia biegłego zostały sporządzone po wydaniu spornego towaru przedstawicielowi powoda.

Sąd Apelacyjny uznał, że powód nie wykazał, aby pozwany w czerwcu lub grudniu 2008 r. dopuścił się deliktu nieuczciwej konkurencji oraz naruszenia praw ochronnych na znak towarowy powoda, a nawet gdyby uznać, że do tego doszło, to z akt sprawy nie wynika, aby nadal takie naruszenia miały miejsce lub istniało zagrożenie, że wystąpią.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego z 19 października 2017 r. powód zarzucił, że orzeczenie to zostało wydane z naruszeniem prawa materialnego, tj.: - art. 18a u.z.n.k. przez błędną wykładnię i odmowę zastosowania w związku z przyjęciem, że przewidziany w nim odwrócony ciężar dowodu, tj. obciążający pozwanego obowiązek wykazania prawdziwości oznaczeń umieszczonych na towarach (łożyskach) oraz ich opakowaniach nie znajduje zastosowania w sprawie, i to powód powinien był wykazać wszystkie przesłanki czynu nieuczciwej konkurencji z art. 10 ust. 1 i 2 u.z.n.k., w tym nieprawdziwość (nieoryginalność) oznaczeń umieszczonych na łożyskach i opakowaniach; - art. 18 ust. 1 pkt 1-3 u.z.n.k. w zw. z art. 3 ust. 1 u.z.n.k. i art. 10 ust. 2 u.z.n.k. oraz art. 296 ust. 1 p.w.p. w zw. z art. 296 ust. 2 pkt 1-3 p.w.p. przez ich niewłaściwe zastosowanie i odstąpienie od sankcji w nich przewidzianych pomimo stwierdzenia, że opakowania łożysk są podrobione.

Powód zarzucił także, że zaskarżony wyrok został wydany z naruszeniem prawa procesowego, tj.: - art. 365 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przez odmówienie mocy dowodowej wszystkim dowodom rzeczowym, tj. łożyskom i opakowaniom zebranych w sprawie, które podlegały oględzinom i badaniu przez biegłych sądowych, chociaż zostały one zabezpieczone jako dowody rzeczowe dla potrzeb postępowania cywilnego prawomocnym orzeczeniem Sądu Okręgowego z 9 września 2012 r., które wiąże Sąd Apelacyjny orzekający w sprawie także co do przedmiotu zabezpieczenia; - art. 382 w zw. z art. 212 § 1 w zw. z 391 § 1 k.p.c. przez niedokonanie kategoriycznych ustaleń faktycznych, czy przedstawiciel powoda po przeprowadzeniu własnego badania zwrócił te same, czy inne próbki łożysk i opakowań; - art. 6 k.c. w zw. z art. 231, art. 232, art. 234 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przez przyjęcie, że pobranie przez przedstawiciela powoda próbek towarów w celu badania jest równoznaczne z ich podmianą i na tej podstawie odmówienie mocy dowodowej wszystkim dowodom rzeczowym zabezpieczonym prawomocnym orzeczeniem Sądu Okręgowego z 9 września 2012 r. oraz przerzucenie na powoda ciężaru dowodu, że nie podmienił próbek, choć to pozwany powinien był udowodnić, iż przedstawiciel powoda owej podmiany dokonał; - art. 328 § 2 w zw. z art. 382 i art. 391 § 1 k.p.c. polegające na niewyjaśnieniu, z jakich przyczyn i na jakiej podstawie Sąd Apelacyjny uznał,

że przedstawiciel powoda i biegły sądowy badali dokładnie te same próbki (egzemplarze) łożysk i przyjęcie, że biegły badał próbki, które mogły być zamienione przez przedstawiciela powoda; - art. 2 i 45 ust. 1 Konstytucji w zw. z art. 382, art. 217 § 1, art. 6, art. 363 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. polegające na przyjęciu, że dowody rzeczowe, tj. łożyska i opakowania zabezpieczone w sprawie na podstawie prawomocnego orzeczenia Sądu Okręgowego z 9 września 2012 r. nie mają mocy dowodowej i nie mogą być „źródłem ustaleń” i uznanie, że przedstawiciel powoda, w okresie kiedy badał próbki towarów zajęte u pozwanego dokonał ich zamiany, co miało istotny wpływ na wynik postępowania i doprowadziło do uznania powództwa za nieudowodnione oraz jego oddalenia.

Powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania, a ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Ocenę zasadności skargi kasacyjnej należy rozpoczynać od zarzutów zgłoszonych w ramach drugiej podstawy kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.), bowiem badanie, czy w konkretnej sprawie prawo materialne zostało właściwie zastosowane, jest możliwe po wykluczeniu takich uchybień procesowych, które by mogły istotnie wpłynąć na ustaloną podstawę faktyczną rozstrzygnięcia. W niniejszej sprawie spór, jaki prowadziły strony koncentrował się jednak raczej wokół faktów doniosłych dla zastosowania przepisów prawa materialnego, z których powód wywodził zgłoszone roszczenia, niż na samej ich wykładni. Gdy zaś chodzi o te fakty, to w postępowaniu cywilnym co do zasady każda ze stron obowiązana jest wykazać okoliczności, z których wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne (art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.). Niepodołanie temu obowiązkowi oznacza, że fakty, na które powołuje się strona, zostaną uznane za nieudowodnione. Fakty nieudowodnione procesowo, jeżeli nie są notoryjne (art. 228 k.p.c.) lub bezsporne, w tym i przyznane (art. 229 k.p.c.), nie mogą być wpisane w podstawę faktyczną rozstrzygnięcia, której sąd w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie przypisuje konsekwencje prawne.

Powód, który dochodzi roszczeń mających oparcie w art. 296 ust. 1 p.w.p., ma obowiązek wykazać, że przysługuje mu prawo ochronne na znak towarowy, a pozwany prawo to naruszył w sposób określony w art. 296 ust. 2 p.w.p. Powód dochodzący roszczeń przewidzianych w art. 18 ust. 1 u.z.n.k. ma obowiązek wykazać, że pozwany dopuścił się czynu nieuczciwej konkurencji, którego postać ustawodawca oznaczył w art. 3 u.z.n.k. Czynem takim w rozumieniu art. 10 u.z.n.k. jest także takie oznaczanie towarów albo jego brak, które może wywoływać u klientów błąd co do pochodzenia, jakości oraz innych istotnych cech, a także wprowadzanie do obrotu towarów w opakowaniu mogącym spowodować tego rodzaju błąd.

W art. 18a u.z.n.k., wprowadzonym do systemu prawnego ustawą nowelizującą z 16 marca 2000 r. o zmianie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji oraz o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji (Dz.U. Nr 29, poz. 356), dostosowującej prawo polskie do dyrektywy Rady 84/450/EWG z 10 września 1984 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących reklamy wprowadzającej w błąd, w wersji nadanej jej przez art. 1 pkt 8 dyrektywy 97/55/WE, ustawodawca postanowił, że ciężar dowodu prawdziwości oznaczeń lub informacji umieszczonych na towarach albo ich opakowaniach lub wypowiedzi zawartej w reklamie spoczywa na osobie, której zarzuca się czyn nieuczciwej konkurencji związany z wprowadzaniem w błąd. Jeśli nawet dyrektywa, której implementacji służyło uchwalenie art. 18a u.z.n.k., dotyczyła wyłącznie czynów nieuczciwej konkurencji związanych z reklamą, to ustawodawca był władny odnieść stworzone rozwiązanie do szerszego spektrum zachowań będących czynami nieuczciwej konkurencji. Brzmienie art. 18a u.z.n.k. wskazuje na to, że tak właśnie uczynił. Przepis art. 18a u.z.n.k. ma zastosowanie bowiem nie tylko do czynów nieuczciwej konkurencji wymienionych w art. 16 u.z.n.k., ale i w art. 10 ust. 1 i 2 u.z.n.k., gdyż i one są „związane z wprowadzeniem w błąd”. Dalszą kwestią jest natomiast odpowiedź na pytanie, jakiego rodzaju okoliczności odnoszących się do stypizowanych w art. 10 ust. 1 i 2 u.z.n.k. czynów nieuczciwej konkurencji może dotyczyć art. 18a u.z.n.k.

Trafne jest stanowisko Sądu Apelacyjnego, że z art. 18a u.z.n.k. nie wynika, żeby dochodzący roszczeń przewidzianych w art. 18 ust. 1 u.z.n.k. mógł poprzestać w procesie na stwierdzeniu, iż pozwany popełnił czyn nieuczciwej konkurencji związany z wprowadzeniem w błąd. W art. 18a u.z.n.k. ustawodawca przerzucił na pozwanego wyłącznie ciężar dowodu prawdziwości oznaczeń lub informacji umieszczonych na towarach albo ich opakowaniach, ale nie ciężar wykazania, że nie jest przedsiębiorcą, który by podejmował działania związane z wprowadzaniem w błąd. Zadaniem powoda, który zarzuca pozwanemu, że ten wprowadza do obrotu towary z oznaczeniami wprowadzającymi klientów w błąd jest zatem wykazanie, że pozwany ma status przedsiębiorcy i prowadzi działalność polegającą na wprowadzaniu towarów do obrotu. Jeśli powód zarzuci, że towary wprowadzane przez pozwanego do obrotu nie mają prawdziwych oznaczeń, to rozkład ciężaru dowodu ustalony w art. 18a u.z.n.k. wymaga, żeby pozwany wykazał prawdziwość oznaczeń towarów, które wprowadza do obrotu. Konsekwencją niesprostania temu obowiązkowi jest przyjęcie, że pozwany popełnił czyn nieuczciwej konkurencji. Rozłożenie w pewien sposób ciężaru dowodu nie stoi na przeszkodzie temu, żeby okoliczności, które powinna wykazać jedna ze stron, zostały ustalane na podstawie materiału dowodowego dostarczonego przez jej przeciwnika albo zebranego przez sąd z urzędu. Obowiązywanie takiej zasady oznacza jednak, że jeżeli pewne fakty nie zostały ustalone, gdyż brak na nie dowodów albo dostarczone dowody nie są co do nich rozstrzygające, to konsekwencje prawne niewykazania tych faktów musi ponieść strona, na której spoczywał ciężar ich dowiedzenia. W sprawach dotyczących czynów nieuczciwej konkurencji polegających na wprowadzaniu w błąd, ze względu na szczególne rozłożenie w art. 18a u.z.n.k. ciężaru dowodu okoliczności doniosłych dla odpowiedzi na pytanie o zasadność roszczeń powoda, to pozwany ma wykazać prawdziwość oznaczeń towarów, które wprowadza do obrotu, a niesprostanie temu obowiązkowi powoduje, iż można mu przypisać popełnienie czynu nieuczciwej konkurencji.

W niniejszej sprawie Sądy obu instancji nie miały wątpliwości co do tego, że pozwany jest przedsiębiorcą, a charakter działalności, którą prowadzi każe w nim widzieć podmiot wprowadzający do obrotu towary z oznaczeniami takimi, jakie przynależą towarom produkowanym przez powoda. Stwierdzenie w trakcie

czynności podjętych 24 i 27 czerwca 2008 r. w magazynach pozwanego, że wprowadza on do obrotu złożone w nich łóżyska, w tym także opatrzone znakami, na które prawo ochronne przysługuje powodowi, stwarzało sytuację, w której pozwany powinien był - jak tego wymaga art. 18a u.z.n.k. - wykazać prawdziwość oznaczeń umieszczonych na tych towarach, z konsekwencjami w postaci przypisania mu odpowiedzialności za czyn nieuczciwej konkurencji. Punktem wyjścia dla badania przytoczonych okoliczności powinno być jednak zidentyfikowanie stanu towarów w magazynach pozwanego 24 i 27 czerwca 2008 r. oraz ich oznaczeń, który to stan powinien być pozwanemu znany i to on miał obowiązek wykazania, że towary te były oznaczone w sposób nienaruszający praw powoda.

Z ustaleń dokonanych w sprawie wynika, że 24 i 27 czerwca 2008 r. łóżyska w magazynach pozwanego zostały zabezpieczone przez organa ścigania jako dowody w postępowaniach przygotowawczych, w których nie miałyby zastosowania reguły ciężaru dowodu ustalone w art. 18a u.z.n.k., gdyż obowiązująca w postępowaniu karnym zasada domniemania niewinności sprawcy wiązała się z obciążeniem obowiązkiem udowodnienia przez organa ścigania, że popełnił on czyn zabroniony ustawą w warunkach uzasadniających przypisanie mu odpowiedzialności. Pozwany został wówczas pozbawiony władania nad zabezpieczonym w jego magazynach towarem, a policja i prokurator, we współdziałaniu z powodem powołującym się na status pokrzywdzonego, podjęli czynności zmierzające do zweryfikowania prawdziwości oznaczeń towarów zabezpieczonych u pozwanego. Wszystkie postępowania przygotowawcze prowadzone w związku z zawiadomieniami powoda odnośnie działań pozwanego polegających na naruszaniu ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji i prawa własności przemysłowej zostały umorzone. Moc wiążącą dla sądu w postępowaniu cywilnym mają wprawdzie tylko prawomocne wyroki skazujące w postępowaniu karnym, a takie wyroki przeciwko pozwanemu nie zapadły, ale na podstawie postanowień odnoszących się do dowodów rzeczowych zebranych w postępowaniu przygotowawczym można wnioskować o tym, jakie łóżyska zostały odebrane z magazynów pozwanego. Organa ścigania badały wątek podmienienia łóżysk zabezpieczonych u pozwanego, ale podejrzenie, że do takiej podmiany doszło

nie dotyczyło wszystkich łożysk odebranych ostatecznie z magazynów pozwanego. O tym, czy do podmiany doszło, można by wnioskować tylko po porównaniu danych o łożyskach zabezpieczonych 24 i 27 czerwca 2008 r. z danymi o łożyskach poddawanych badaniom na kolejnych etapach postępowania. Trudno przy tym zgodzić się z tezą Sądu Apelacyjnego, że „przedmioty zabezpieczone u pozwanego nie były przedmiotami oznaczonymi co do tożsamości”. Samo złożenie pewnych łożysk w magazynach pozwanego, a następnie ich zabezpieczenie w postępowaniu przygotowawczym było działaniem wyodrębniającym ze zbioru rzeczy pewnego gatunku te, które poddane zostały czynnościom procesowym w związku z zarzutem popełnienia przestępstwa i czynu nieuczciwej konkurencji. Czynności procesowe w postępowaniu przygotowawczym dotyczyły zatem konkretnych łożysk, spośród których pewna część została uznana za podmienione, czyli niewątpliwie niebędące tymi, które były złożone w magazynach pozwanego 24 i 27 czerwca 2008 r. Sąd Apelacyjny potraktował podmienienie łożysk jako okoliczność przytoczoną w ramach twierdzeń przez samego powoda. Trzeba jednak zaznaczyć, że powód tylko część łożysk pozostających w dyspozycji organów ścigania uznał za podmienione i nie twierdził, żeby problem ten dotyczył wszystkich dowodów rzeczowych zabezpieczonych w postępowaniu przygotowawczym. W tej sytuacji ustalenia faktyczne będące bazą dla rozstrzygnięcia powinny zawierać wypowiedź o tym, czy Sądy *meriti* przyjęły, że takie zdarzenie miało miejsce, jaka była jego skala i czy łożyska zabezpieczone w magazynach pozwanego 24 i 27 czerwca 2008 r. (zastąpione ewentualnie podmienionymi) były wprowadzane do obrotu z prawdziwymi oznaczeniami.

Organy procesowe w toku postępowania przygotowawczego w celu przeprowadzenia ekspertyz wydawały przedstawicielom powoda próbki towarów zabezpieczonych w tych postępowaniach jako dowody rzeczowe. Próbki te zostały następnie zwrócone z ekspertyzami. Z zaprezentowanej przez Sąd Apelacyjny oceny prawnej sprawy zdaje się wynikać, że sam kontakt powoda i jego przedstawicieli z dowodami rzeczowymi zabezpieczonymi w postępowaniu przygotowawczym uznał on za okoliczność dyskredytującą ten materiał dowodowy. Takie wnioskowanie nie ma oparcia w przepisach o postępowaniu dowodowym (art. 6 k.c. w zw. z art. 231, art. 232, art. 234 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.), gdy Sąd nie

poczyni ustaleń, że w czasie przeznaczonym na badania towarów doszło do podmienienia ich próbek i te łożyska, które zostały zwrócone organom ścigania, nie odpowiadają łożyskom wydany powodowi w celu przeprowadzenia badań. Ciężar dowodu, że takie zdarzenie miało miejsce spoczywa przy tym na tym, kto wysunął tego rodzaju twierdzenie i wywodzi z niego korzystne dla siebie skutki prawne. Skonstruowanie oceny prawnej sprawy z odwołaniem się do spornej okoliczności, która nie została objęta ustaleniami Sądu Apelacyjnego, prowadziło do naruszenia art. 382 w zw. z art. 212 § 1 w zw. z 391 § 1 k.p.c.

W postępowaniu w niniejszej sprawie doszło do wydania postanowienia z 9 września 2012 r. o zabezpieczeniu dowodów. Sąd Apelacyjny także zabezpieczonym na podstawie tego postanowienia dowodom w postaci łożysk odebranych z magazynów pozwanego i magazynów organów procesowych odmówił właściwości mogących posłużyć ocenie, czy pozwany wprowadzał do obrotu właściwe oznaczone towary. Skarżący stanowisko to kwestionuje zarzucając, że nie uwzględnia ono mocy wiążącej postanowienia zabezpieczającego dowody, a zatem ma być sprzeczne z art. 365 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Z tak postawionym zarzutem nie można się zgodzić, gdyż postanowienie zabezpieczające dowody wydane zostało w odniesieniu do tych łożysk, które w dacie jego wykonania pozostawały w dyspozycji organów procesowych i pozwanego. Jeśli były w tej grupie jakieś łożyska podmienione przez nieznane osoby w miejsce zabezpieczonych u pozwanego 24 i 27 czerwca 2008 r., to oczywiście moc wiążąca postanowienia zabezpieczającego dowody nie byłaby wystarczająca do przypisania pozwanemu, że są to łożyska wprowadzane przez niego do obrotu z wadliwymi oznaczeniami. Art. 2 i 45 ust. 1 Konstytucji w zw. z art. 382, art. 217 § 1, art. 6, art. 363 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oczywiście nie stoją na przeszkodzie pominięciu w ramach oceny prawnej sprawy właściwości rzeczy zabezpieczonych jako dowody rzeczowe w niniejszej sprawie, ale wyłącznie pod warunkiem ustalenia, że nie są to rzeczy, które pozwany jako przedsiębiorca wprowadzał do obrotu.

Część łożysk zabezpieczonych w postępowaniu przygotowawczym została wydana pozwanemu przy założeniu, że są oryginalne, ale następnie przynajmniej jedno z nich ((...)/C3) zostało zabezpieczone jako dowód rzeczowy w niniejszej

sprawie i powołany w niej biegły ocenił je jako nieoryginalne. Sąd Apelacyjny nie wypowiedział się jednoznacznie o tym, czy czyni takie ustalenie na podstawie opinii biegłego, ale o zaakceptowaniu przezeń ustalenia o nieoryginalności przynajmniej tego łożyska zabezpieczonego w magazynach pozwanego 24 i 27 czerwca 2008 r. można wnioskować na podstawie ogólnego odesłania przez ten Sąd do ustaleń Sądu Okręgowego, które nie zostały wyraźnie skorygowane.

O zastosowaniu w sprawie art. 296 ust. 1 i art. 286 w zw. z art. 296 ust. 2 pkt 1-3 i art. 155 ust. 1-3 p.w.p. oraz art. 18 ust. 1 w zw. z art. 10 ust. 1 i art. 3 ust. 1 u.z.n.k. można wypowiedzieć się wyłącznie po usunięciu uchybień procesowych, które popełnione zostały w związku z konstruowaniem podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 i art. 108 § 2 w zw. z art. 398²¹ oraz art. 391 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

jw